

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.3/2023/18.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. év szeptember hó 5. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A hivatali vesztegetés büntette miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 43.B.276/2022/62. számú ítéletét Terhelt13 XIII.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

Terhelt13 XIII.r. vádlott terhére megállapított hivatali vesztegetés büntettét 3
rendbelinek minősíti.

Terhelt13 XIII.r. vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra, a felfüggesztés próbaidejének tartamát 3 (három) évre enyhíti és a pénzbüntetésre ítéletét mellőzi.

A szabadságvesztést halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 85.759,- (nyolcvanötezer-hétszázötvenkilenc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. december 7. napján megtartott előkészítő ülésen kihirdetett 43.B.276/2022/62. számú ítéletével Terhelt13 XIII.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 293. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő hivatali vesztegetés bűntettében, ezért 2 év szabadságvesztés büntetésre és 100 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és annak végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtása esetére megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000,- forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 500.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztésre való átváltoztatásáról. Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg az államnak 45.000,- forint bűnügyi költséget.

[2] A kihirdetett elsőfokú ítélettel szemben az ügyész a XIII.r. vádlott terhére, a minősítés megváltoztatása és a pénzbüntetés súlyosítása végett, míg a XIII.r. vádlott és védője a pénzbüntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.754/2022/12. számú átiratában az ügyészi fellebbezésnek a pénzbüntetés súlyosítására irányuló részét nem tartotta fenn, a fellebbezés céljaként kizárólag a vádlott terhére megállapított bűncselekmény eltérő rendbeliségének megállapítását jelölte meg.

[4] A vádhatóság szerint a XIII.r. vádlott esetében az elsőfokú ítélet felülbírálatára teljeskörű, mert a terhére bejelentett ügyészi fellebbezés nem kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdésére alapítottan került előterjesztésre. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, a XIII.r. vádlott beismerő vallomását törvényesen fogadta el, majd a tényállást és a minősítést is a vádirattal egyezően állapította meg. Az alkalmazott minősítés azonban anyagi jogszabálysértő, mert nincs összhangban a Kúria 1984. évi 215. számú és 2006. évi 178. számú eseti döntései által töretlennek tekinthető bírói gyakorlattal, amely szerint a vesztegetés annyi rendbeli bűncselekményt valósít meg, ahány személynek adják, vagy ígérnek a jogtalan előnyt. A történeti tényállás szerint a XIII.r. vádlott tudattartalma 3 hivatalos személy megvesztegetését fogta át, ezért a korrupciós bűncselekmény 3 rendbelinek minősül.

[5] A fellebbviteli főügyészség szerint a törvényszék az enyhítő és súlyosító körülményeket feltárta és azokat megfelelően értékelte, amikor a büntetlen előéletű XIII.r. vádlottat végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és pénzbüntetésre ítélte, amelyek tartamával is egyetértett, így a XIII.r. vádlott és védőjének a pénzbüntetés enyhítését célzó fellebbezését nem tartotta alaposnak. Utalt arra is, hogy a XIII.r. vádlott nem érdemes a Btk. 102. § (1) bekezdésében szabályozott előzetes mentesítésre sem.

[6] Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság akként változtassa meg a törvényszék ítéletét, hogy a XIII.r. vádlott terhére megállapított korrupciós bűncselekményt

3 rendbelinek minősítse és a büntetést halmazati büntetésként kiszabottnak tekintse, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

[7] A XIII.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában kifejtette, hogy a Fővárosi Törvényszék nem értékelte kellő súllyal az enyhítő körülményeket, így a jelentős időmúlást, a beismerő vallomást, a büntetlen előéletet, valamint azt a körülményt, hogy védence nemcsak kiskorú gyermekkel rendelkezik, hanem családfenntartó is. Kiemelte továbbá, hogy a XIII.r. vádlott folyamatos és állandó gyógyszeres kezelést igényel és megbánta az inkriminált cselekményt. Véleménye szerint a XIII.r. vádlott szerény anyagi körülményei megalapozzák a pénzbüntetés enyhítését, továbbá hangsúlyozta, hogy az ügyészség által felsorolt súlyosító tényezők jelentősége megjelenik a kiszabott szabadságvesztés és a próbaidő mértékében. Mindezekre tekintettel indítványozta az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés mérséklését.

[8] A nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője – az átiratban előzetesen bejelentettek szerint – nem vett részt.

[9] A vádlott védője a nyilvános ülésen fenntartotta és tartalmilag megismételte az írásban kifejtett érveit.

[10] Az ellentétes irányú fellebbezések mindegyike alapos az alábbiak szerint.

[11] A Fővárosi Ítéltábla az iratanyagból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen alkalmazta a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvénynek (Be.) a bűnösséget beismerő vádlott esetében a tárgyaláshoz való jogáról lemondás intézményét.

[12] A törvényszék a XIII.r. vádlott előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozatára tekintettel helytállóan vette figyelembe a Be. 504. § (1)-(3) bekezdését, melynek keretében a Be. 504. § (3) bekezdése alapján törvényesen fogadta el a bűnösséget beismerő nyilatkozatát. A korlátozott felülbírálatra tekintettel a másodfokú bíróságnak kizárólag a Be. 590. § (5) bekezdés a) pontjában írt eljárási szabálysértések vizsgálatára volt törvényes lehetősége, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta.

[13] Az elsőfokú ítéletnek a Be. 504. § (6) bekezdésének alkalmazásával történt meghozatalára tekintettel az ítéltábla a bejelentett fellebbezések alapján eljárva – utalva a Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pontjára – nem vizsgálta az elsőfokú ítélet megalapozottságát, így jelen határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

[14] A tényálláshoz kötöttség ugyanakkor nem képezi akadályát az elírásra visszavezethető hibák korrigálásának, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet 3. oldalán a [13] bekezdés első mondatában az „engedik el” értelemzavaró szavakat a vádirattal egyezően az „ott tartják” szavakra helyesbíti.

[15] A korlátozott felülbírálat a Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja értelmében magában foglalja a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezés felülbírálatát is, így tévedett a fellebbviteli főügyészség, amikor az előkészítő ülésen kihirdetett ítélet kapcsán a vádiratban rögzített rendbeliségtől történt elsőbírői eltérés miatt teljeskörű felülbíráltra hivatkozott.

[16] A tényállásból a törvényszék okszerűen vont következtetést Terhelt13 XIII.r. vádlott bűnösségére és cselekményének minősítése ugyan megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek, azonban a fellebbviteli főügyészség alappal kifogásolta, hogy a törvényszék jogi érvelésével ellentétben a XIII.r. vádlott terhére megállapított korrupciós bűncselekmény nem 1 rendbeli, hanem a hivatalos személyek, illetve az annak vélt személyek számára igazodóan többrendbeli, amint azt a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság jelen büntetőügyben Terhelt14 XIV.r. és Terhelt15 XV.r. vádlott vonatkozásában a 2023. április 25. napján kihirdetett 2.Bf.360/2022/11. számú ítéletének [41] bekezdésében már kifejtette.

[17] Az ítélezési gyakorlat szerint a hivatali vesztegetés büntette esetén bűnhalmazat létesül, ha az elkövető az ajánlatot több személynek teszi meg. A bűncselekmények rendbeliségét pedig az határozza meg, hogy hány hivatalos személyt érintően hangzik el az ajánlat (ÍH 2006. 4.).

[18] Amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg ítéletében, a XIII.r. vádlott tudata kiterjedt arra, hogy a passzív oldalon álló személyek hivatalos, vagy legalábbis általa annak vélt személyek, akiknek e minőségükben való közreműködésükre tekintettel adta át a kért összeget. Az elsőfokú bíróság rendbeliséget érintő jogi érvelése arra vonatkozólag helytálló, hogy ugyanannak a személynek ugyanazon elkövető által több ügyben történő előny vagy ígéret adása bűnhalmazatot képez, ezzel szemben ugyanazon ügyben ugyanannak a hivatalos személynek akár többszöri előny ígérese vagy adása egység. A törvényszék azonban figyelmen kívül hagyta, hogy több hivatalos – vagy annak tudott – személy előnyben részesítése akár egyetlen vagy több ügyben bűnhalmazatot képez (BH 1984. 215. és BH 2006. 178.). Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Kúria 2017. évi 250. számú eseti döntését, mert ítélete [31] és [32] bekezdésében a passzív vesztegetői oldallal összefüggésben hivatkozott az ügyek számára igazodó bűnhalmazatra, azonban figyelmen kívül hagyta, hogy jelen esetben Terhelt13 XIII.r. vádlott nem passzív, hanem aktív vesztegető volt, aki a jogtalan előnyt valóban egyetlen ügyben adta, azonban abban a tudatban, hogy három hivatalos személy, Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. és Terhelt6 VI.r. vádlott szegi meg hivatali kötelezettségét. A XIII.r. vádlott, mint aktív vesztegető esetében a rendbeliség meghatározása szempontjából tehát nem az ügyek, hanem a hivatalos személyek száma bírt jelentőséggel.

[19] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a XIII.r. vádlott terhére megállapított hivatali vesztegetés büntettét – a vádirattal egyezően – 3 rendbelinek minősítette, ezért a bűnhalmazat megállapítására tekintettel szükséges feltüntetni a Btk. 6. § (1) bekezdését.

[20] A joghátrány megválasztása körében az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva szinte hiánytalanul vette számba a vádlott terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket, azonban a fentebb kifejtettekre tekintettel további súlyosító körülmény a kettőnél több bűncselekmény halmazata (56. BK vélemény III./6.).

[21] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket a súlyuknak megfelelően értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy a bűncselekmény jellegére és a másodfokú bíróság által megállapítottak szerint a többszörös halmazatra is tekintettel a vádlottal szemben szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt.

[22] A másodfokú bíróság a vád tárgyává tett cselekmény összes körülményére, a vádlott büntetlen előéletére, az elkövetése óta eltelt és a vádlott terhére nem róható 4 évet meghaladó időmúlásra, valamint a már hivatkozott 2.Bf.360/2022/11. számú másodfokú ítéletben jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetések tartama alapján a belső arányosságra is figyelemmel, a vádlott személyében és cselekményében megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel arányban állónak az enyhébb tartamú szabadságvesztést találta, ezért annak mértékét 1 év 6 hónapra enyhítette.

[23] A büntetlen előéletű vádlott vonatkozásában a büntetés célja a másodfokú bíróság megítélése szerint is elérhető a szabadságvesztés próbaidőre való felfüggesztésével. A próbaidő törvényi maximummal megegyező időtartama az előző bekezdésben felsorolt tényezőkre tekintettel eltúlzott, ezért azt az ítéltábla 3 évre mérsékelte.

[24] A szabadságvesztés büntetés börtön fokozata, továbbá annak végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés is törvényes, az elsőfokú bíróság helyesen tüntette fel ítéletében, hogy ezen rendelkezések mely törvényi előírásokon alapulnak.

[25] Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata a pénzbüntetésre ítélet vonatkozásában önellentmondásos, mert a [48] bekezdésben azt rögzítette, hogy a vádlottnak a pénzbüntetés szempontjából megfelelő vagyona van, azonban a [49] bekezdésben már azt állapította meg, hogy vagyontalan, aki a családban egyedül rendelkezik jövedelemmel, ráadásul hiteltartozását is törleszti. Mindezek alapján az ítéltábla a pénzbüntetésre ítélet mellőzte, mert a vádlottnak az elsőfokú ítélet [49] bekezdésében irathúen feltüntetett személyi körülményei nem indokolták a Btk. 33. § (3) bekezdésének alkalmazását, vagyis a szabadságvesztés mellett pénzbüntetés kiszabását is.

[26] Az ítéltábla a vádlottal szemben fennmaradt szabadságvesztés büntetést a bűncselekmény többrendbeliségére tekintettel a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdése alapján halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak.

[27] Az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében rendelkezzen.

[28] Az ítélezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986).

[29] A Kúria az EBH 2018. B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következményeket is.

[30] Mindezen szempontokat figyelembe véve az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlott terhére olyan korrupciós bűncselekmény került megállapításra, amely a személyében rejlő kockázatot is mutatja, így nem érdemes az előzetes mentesítésre.

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[32] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 599. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[33] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről a Be. 613. § (1) bekezdése értelmében a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontjának II. fordulata és a Be. 576. § (1) bekezdés b) pontja alapján rendelkezett.

Budapest, 2023. év szeptember hó 5. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 43.B.276/2022/62. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.3/2023/18. számú ítélete által 2023. év szeptember hó 5. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. év szeptember hó 5. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke